

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 17. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075317280/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

Holberg-Festen.

I.

Den 3dje December 1884.

Den Mand, der fødtes den tredje December 1684, repræsenterede fra Ungdom til Alderdom sit Lands højeste Dannelse.

Han lærte i Skole og ved Universitet, hvad Datiden bød af Kundskab. Det var vel ikke synderlig bevendt. Men det var dog Ting, man havde Brug for, og Skemaer, der kunde udfyldes. Den senere Komadieskriver vilde ikke undværet Sikkerheden i Plautus' og Terents' Sprog, og den rastløse Rejsende tog i enhver snæver Vending sin Tilflugt til det universelle Latin.

Dog hvad der kunde læres ved det pedantiske og bigotte Universitet af Videnskab og hvad der kunde høstes af Menneskeerfaring i den spidsborgerlige Hovedkøbstad mættede saa lidt hans Kundskabshunger som mange andres. Naar han derfor drog paa Vandring, saasnart han kunde

købe et Par Rejsesko, fulgte han, en fattig Fugl, blot med i den Sværm af rige Adelsmænd og Borgersønner, der hvert Aar flygtede bort fra deres Fædreland. Derude tilbragte man sin Ungdom, satte Papas Penge overstyr, fægtede og parlerte, kurtiserede og studerte — derude nød man hver en Livets Glæde man kunde faa Tag om, ved Hofferne, paa Studenterknejerne, i Vagtstuerne, alt eftersom Skæbnen raadede — og nødig før- end Pengene var forødt og Ungdomssafterne ud- tørrede og Fremtidsbekymringer kyste Sorgløsheden bort, drog man den tunge Vej tilbage til den lille By med de lave Huse og de skæve Gader, hvor- over Vinteren i Aarets *elleve* Maaneder bredte Mørke og Smuds.

Ogsaa nu rejser gærne hvo der kan, men det er ikke saa nødvendigt som dengang. Enhver, som da ikke vilde dø aandelig Straadød i den snævre Arnckrog, maatte afsted og fylde sine Lunger med frisk Luft, sin Fantasi med lyse Billeder. For man maa ikke glemme, at nu ligger vi som et aabent Land mod dengang, at i vor Tid Blade, Telegraf, Breve daglig blæser europæisk Luftning ind i selv den mest afsides Landsby. Derimod ved det attende Aarhundredes Begyndelse laa Danmark som en Myretue for sig selv, hvor man byggede Gange og vimsede om, holdt Hær og hyldede Konge — men alt paa underjordisk Vis, og der var baade Præster og Censorer, Politi